

		1 (3)
	Datum	
	Datum	Er referens/diarienummer
	2023-05-11	KN2023/02708
Avsändarens kontaktperson	Mottagare	
Kristina.loboda@sis.se	Klimat- och näringsdepartementet	

Svar på remiss: EU-kommissionens förslag till förordning om tillverkning av nettonollteknikprodukter (nettonollindustrin – Net Zero Industry Act)

Svenska institutet för standarder, SIS, har tagit del av remissen och önskar lämna ett yttrande.

SIS yttrar sig i frågor som rör standardisering som process samt hänvisning till standarder och tekniska specifikationer, genom SIS:s roll som nationellt standardiseringsorgan. I vår bedömning av remissen har vi ett standardiseringsperspektiv med fokus på standardernas bidrag till att unionens satta klimatmål uppnås.

Den 16 mars 2023 presenterade EU-kommissionen förslaget till förordning om inrättande av en åtgärdsram för att stärka Europas ekosystem för tillverkning av nettonollteknikprodukter (rättsakt om nettonollindustrin). Förordningen om netto-nollindustrin bygger på industriplanen för netto-nollutsläpp inom ramen för den gröna given och ska öka tillverkningen av ren teknik i EU.

Användning av europeiska och harmoniserade standarder i förordningen om nettonollindustrin
SIS välkomnar EU-kommissionens förslag. SIS vill understryka att standarder utgör ett viktigt verktyg för att uppnå klimatmålen och netto-nollindustri. Standarder kan exempelvis fastställa riktlinjer för att minska utsläppen av växthusgaser och främja hållbarhet inom olika branscher. Standarder kan också hjälpa till att främja innovation och investeringar i teknologier och processer som är mer hållbara och energieffektiva.

SIS anser att det finns tydliga fördelar med att använda den formella standardiseringen för uppnå satta mål. En av fördelarna med den formella standardiseringen och användningen av harmoniserade standarder är att den kan fungera som ett komplement till lagstiftningen i situationer där lagstiftaren av olika skäl inte ansett det lämpligt att reglera eller då man inte vill reglera krav i detalj.

Harmoniserade europeiska standarder är standarder som tas fram på uppdrag av EU-kommissionen för att stödja EU-lagstiftning eller andra politiska initiativ. Harmoniserade standarder citerade i Europeiska unionens Officiella Tidning (EUT) ger en presumtion om överensstämmelse med unionens rättsakter.

Pågående standardiseringsaktiviteter på europeisk (CEN) och internationell nivå (ISO)

SIS vill informera om pågående standardiseringsaktiviteter som skulle kunna bidra till att uppnå förordningens mål. Flera tekniska kommittéer (TCs) inom CEN- och CENELEC utvecklar redan standarder inom nyckelsektorer som är avgörande för produktion och användning av ren teknik. I detta sammanhang värt att nämna att standarder kan även bidra med mätning och jämförelse.

Exempel på sådana tekniska kommittéer är följande:

- CEN/CLC/JTC 6 Hydrogen in energy systems
- CEN/CLC/JTC 14 Energy management and energy efficiency in the framework of energy transition
- CEN/TC 113 Heat pumps and air conditioning units
- CLC/TC 21X Secondary cells and batteries
- CLC/SR 105 Fuel cell technologies
- CLC/TC 82 Solar photovoltaic energy systems
- CLC/TC 88 Wind turbines

Det är viktigt att kommissionens pågående arbete med relaterade begäran om standardisering beaktas. Kommande begäran från kommissionen om standardisering enligt förslaget om nettonollindustrin bör beakta Unionens Årliga Arbetsprogram för standardisering 2023 och det kommande programmet för 2024 för att förhindra dubbelarbete och förseningar i framtagande av harmoniserade standarder.

På ISO- och IEC-nivå arbetar också nationella organisationer med många viktiga internationella standardiseringsprojekt. Detta inkluderar projekt som relaterar till ren teknik, t.ex.:

- ISO/TC 238 Solid biofuels (SIS är ordförande)
- IEC TC 117 Solar thermal electric plants
- IEC TC 88 Wind energy generation systems
- IEC TC 105 Fuel cell technologies

Behov av utbildning och kompetens

Kommissionen föreslår ytterligare åtgärder för att säkerställa att det finns en kvalificerad arbetskraft som stödjer nettonollindustrin. Kommissionen noterade redan i standardiseringsstrategin från 2022 kompetensbrist och svårigheter att rekrytera tekniska experter till utvecklingsarbetet.

SIS vill i detta sammanhang framhålla vikten av att inkludera standardiseringen i utbildningen av de yngre generationerna. Utvecklingen av särskilda standardiseringsmoduler inom de föreslagna nettonollakademierna kan vara ett sätt att öka medvetenheten och kunskaperna om standardisering. Kommande aktiviteter bör beakta kommissionens redan existerande arbete med utvecklingen och spridning av utbildningsmoduler.

Innovation

Innovation är en förutsättning för att uppnå satta mål. För att nya idéer ska få fäste på marknaden spelar standardiseringen många gånger en avgörande roll. Standarder kan inte bara bidra till att uppnå politiska mål kring hållbar utveckling, miljö och klimat, de bidrar även till stärkandet av företagets, och därmed Europas konkurrenskraft. SIS vill i detta sammanhang lyfta pågående arbete och peka på vikten med att skapa synergier i arbetet. EU:s forsknings- och innovationsbas måste utnyttjas för att omsätta relevant forskning kring ren teknik i nya standarder, bland annat med hjälp av program som Horisont Europa och det gemensamma initiativet "*CEN CENELEC Putting more Science into Standards*" (*Psis*). Horisont Europa och Euratoms forsknings- och utbildningsprogram har också stor betydelse, bland annat i form av direkta åtgärder och partnerskap såsom gemensamma företag (Joint Undertakings), Programmet för ett digitalt Europa (DIGITAL) och de gemensamma färdplanerna inom det europeiska forskningsområdet (ERA).

Synergi mellan plattformen Net-Zero Europe och High Level Forum on European Standardisation

Förordningen om nettonollindustrin har samma huvudsakliga inriktning som standardiseringsstrategin, dvs. stärka den inre marknadens resiliens, hantera EU:s strategiska beroenden och påskynda den gröna och digitala omställningen. För standardiseringsstrategins ändamål har kommissionen skapat ett högnivåforum för samråd med standardiseringsintressenter (High Level Forum on European Standardisation, HLF). Högnivåforumet har redan börjat diskutera områden relaterade till ren teknik. Med tanke på standardiseringens relevans för innovation inom ren teknik anser SIS att -plattformen Net-Zero Europe bör beakta arbetet i HLF för att främja synergier och förhindra dubbelarbete. Detta skulle uppnås genom att skapa en undergrupp för standardisering eller inrätta en samordningsmekanism mellan de två fora.

Offentlig upphandling

I rättsakten föreslås att offentligt upphandlande myndigheter bör bedöma anbud rörande nettonollteknik och deras bidrag till hållbarhet och resiliens vad gäller ett antal kriterier som rör anbudets miljömässiga hållbarhet, innovation, systemintegration och resiliens. Kommissionen föreslår också att plattformen Net-Zero Europe spelar en roll när det gäller offentlig upphandling och att plattformen bl.a. bör utfärda riktlinjer och definiera bästa praxis. Det är även i detta sammanhang av vikt att plattformen beaktar pågående standardiseringsarbete och diskussioner i HLF i syfte att undvika dubbelarbete och främja koherens.

Vi svarar gärna på frågor om mer information om existerande standarder och pågående standardiseringsarbete önskas.

Med vänlig hälsning

Annika Andreasen, VD
Svenska institutet för standarder

SIS är en ideell förening och ett svenskt standardiseringsorgan. SIS är utsedd av regeringen att representera Sverige i ISO och CEN.

SIS projektleder det svenska arbetet med att ta fram standarder och tillhandahåller och förvaltar standarder i Sverige. Vi finansierar vår verksamhet genom främst deltagaravgifter och försäljning av standarder.

SIS verkar för svenskt inflytande i internationell standardisering inom ISO och CEN, och för att standarder sprids och används i Sverige.

Hos SIS kan aktörer inom näringsliv, akademi, offentlig sektor och frivilligorganisationer ta initiativ till och utveckla standarder som främjar en god samhällsutveckling.

Vid certifiering, validering och verifiering blir användning av standarder en del av den internationella kvalitetsinfrastrukturen som bl.a. sker genom de officiella ackrediteringsorganen, exempelvis Swedac i Sverige.